

Türkiye'nin Biyolojik Çeşitliliği;

Dünyada biyolojik çeşitlilik kuzeyden güneye ve batıdan doğuya doğru artış gösterir. Ülkemiz ise, kuzey ile güney, batı ile doğu arasındaki geçiş noktası olarak, üç farklı biyocoğrafik alanı birleştiren ve geçiş formları ile birlikte, Avrupa-Sibirya, İran-Turan ve Akdeniz olmak üzere üç biyocoğrafik alanı kapsayan bir ülkedir. Türkiye tropik ülkelere göre düşük tür çeşitliliğine, ancak dünyanın çok az yerinde rastlanır bir ekosistem çeşitliliğine ve gıda ve tarım için önemli genetik çeşitliliğe sahiptir. Ülkemizde dağ, step ve sulak alan ekosistemleri temel ekosistem tiplerini oluşturmaktadır. Dağ ekosistemleri, topografik yapıdaki değişkenlik ve denize olan uzaklık gibi etmenlerle hem farklı orman ağaçlarını hem de otsu bitkileri barındıran farklı formları kapsar. Tipine göre dağ ekosistemleri pek çok hayvan türüne yaşama ortamı sağlamaktadır. Ülkemizde 120 memeli hayvan türü bulunmaktadır. Başlıcaları geyik, alageyik, karaca, yaban koyunu, yaban keçisi, ceylan, yaban domuzu, ayı, pars, vaşak, karakulak, yaban kedisi, kurt, çakal, tilki, sırtlan, porsuk, sansar, gelincik, kokarca, tavşan, sincap, çengel boynuzlu dağ keçisi, fok, kirpi, yarasadır. Göç yolları üzerinde bulunması sebebiyle ülkemizde 400'ün üzerinde kuş türü yaşamakta, üremekte veya konaklamaktadır. Denizlerimiz ve iç sularımız da balık türü açısından oldukça zengindir. İki yaşamlıların ve sürüngenlerin envanter çalışması tam olarak yapılamamış olmakla birlikte, tür sayısının yüksek olduğu tahmin edilmektedir.

Sınırlarımız içinde bulunan bitki türlerinin %33'ü endemik niteliğe sahip olup, endemizm oranı en yüksek familya, toplam olarak 431 türe sahip olan ve bunun da %40'ı endemik olan Bileşikgiller'dir (Compositae). 400 tür içeren Baklagiller'in (Leguminosae) %41'i , 306 tür içeren Labiate familyasının ise %57'si endemiktir. İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güney Anadolu endemik bitkiler için en önemli bölgelerimizdir. Bu istisnai derecede yüksek endemiklik düzeyi, Türkiye'ye bu türlerin, özellikle de dünyanın büyük bölümünün bağımlı olduğu tahılların üretildiği yabancı türlerin yeterince korunması ve böylece tehlike altına girmemesi veya yok olmaması konusunda daha da büyük bir sorumluluk yüklemektedir.

Genetik çeşitlilik için en önemli alanlar step ekosistemleridir. Toplam step alanı yaklaşık 21 milyon hektardır ve bunun yaklaşık %80'ini 450-100 kg/hektar'lık kuru madde üretim oranına sahip kurak alanlar oluşturur. Ekili alanlar (27,7 milyon hektar), çoğunluğu step bölgelerinde yer almak üzere Türkiye'nin toplam yüzölçümünün %36'sını oluşturmaktadır. Tüm ülke yüzölçümünün %28'ini kaplayan meraların %90'ı kontrolsüz otlatma sonucu bozulmuş ve verimsizleşmiştir.

